

Kuis wit kapje

Op de Biënnale in Venetië was het Maxim Februari opgevallen 'dat tegenwoordig aan alle kunst een snoer zit. Alles blinkt en piept en is filmisch geworden', meer dan in voorgaande jaren.

Het is maar goed dat ik niet naar Venetië ben afgereisd, was mijn eerste gedachte. Geef mij maar ouderwetse schilderijen en sculpturen die geen geluid maken, geen licht geven en niet bewegen. In het dagelijks leven voel ik me al zo vaak overweldigd door de kleurige, lawaaierige veelheid aan indrukken in de stad, het geraas van auto's, het grommen van optrekkende motoren, de felle lichten van koplampen en de knallende kleuren van billboards en etalages. Als een spons zuig ik al die dingen in me op, hoezeer ik ook mijn best doe om mezelf vanbinnen een beetje te pantseren. En tegen het einde van de dag is mijn 'innerlijk wit', het lege palet waarmee ik 's morgens ben opgestaan, volgekliederd met zóveel indrukken en kleuren dat er een ondefinieerbare grauwe drab is ontstaan. Een vies mengsel waarin ik mezelf nauwelijks meer herken en waarvan ik niet weet wat ik ermee beginnen moet.

Van musea verlang ik dan ook het tegendeel. Idealiter zijn dat een soort kloosterachtige oases waar je als visuele fijnproever je hart op kunt

halen, waar je veilig al je zintuigen open kunt zetten in het vertrouwen dat ze niet van alle kanten worden volgekliederd en gebombardeerd. Onlangs was ik in Museum De Pont in Tilburg, waarvan ik – omdat het zich specialiseert in hedendaagse kunst – een beetje vreesde dat het het tegendeel van een klooster zou zijn, vol schreeuwerige elektronica en lichtjes die voortdurend in je ooghoek knipperen. Maar mijn grote held Luc Tuymans hing er, met vijftig werken maar liefst, dus moest en zou ik erheen.

Zodra ik de eerste zaal van de voormalige wolspinnerij betrad, zag ik gelukkig dat mijn zorgen ten onrechte waren geweest: dit was een museum zoals ik me een museum droom, met grote witte muren waaraan vaak slechts één werk hing – geen animatiefilm of luidruchtig piepende machine, maar een roerloos schilderij. Het vele wit rondom de doeken deed me aan een zeventiende-eeuws kanten hoofdkapje denken, zo een dat door kuis dienstmeisjes werd gedragen in de schilderijen van Vermeer. Vanwege de witte flappen aan de zijkant van zo'n kapje zagen de meisjes niet wat er links en rechts

Door: Myrthe Meester

van hen gebeurde. De flappen vormden een soort oogkleppen die hun innerlijk wit bewaarden, evenals hun concentratie op hun bezigheden, zoals ook buitenstaanders niet door de schoonheid van zo'n meisjesgezichtje werden afgeleid. Tenzij ze daar natuurlijk bewust voor kozen, en pal voor haar gingen staan.

Ik herinner me hoe ik eens in het Van Abbe in Eindhoven mijn blikveld af moest schermen met mijn handen, omdat een flikkerend neonlicht in de nabijgelegen ruimte me afleidde van een indrukwekkend doek van Marlene Dumas. In De Pont waren die geïmproviseerde oogkleppen niet nodig: de grote witte wanden fungeerden als een kuis wit kapje, zodat ik alleen die schilderijen hoefde te bekijken die ik zelf verkoos, en mijn innerlijk palet aan het einde van de dag met niets anders dan de mysterieuze, overbelichte kleuren van Luc Tuymans volgeschilderd was, waarvan ik nog urenlang kon nagenieten. Lang leve de museale soberheid! ■